

מדינת ישראל
בית הדין לעררים לפי חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952

ערר (י-ם) 19-4022

בית הדין לעררים בירושלים
לפני כב' הדיין מרט דורפמן

העורר: פלוני

ע"י ב"כ עו"ד גיא דוד

נ ג ד

המשיב: **משרד הפנים - רשות האוכלוסין וההגירה**

ע"י הלשכה המשפטית, עו"ד יוסף אקרמן

פסק דין

1. לפניי ערר שהוגש ביום 05.09.19. עניינו של ערר זה בתקיפת החלטת המשיב מיום 5.02.19 שעניינה דחיית בקשת העורר למקלט מדיני בישראל, וכן בהחלטת המשיב מיום 08.08.19 בדבר מחיקת בקשתו לעיון מחדש וזאת מכוח "נוהל הטיפול במבקשי מקלט מדיני בישראל".
2. כרקע עובדתי אציין בתמצית, כי העורר הינו אזרח גאנה, יליד 1976, נכנס לישראל לראשונה ביום 06.04.14, באשרת תייר מסוג ב/2, אשר פקעה ביום 20.04.14. ביום 22.04.14 הגיש העורר בקשה פרטנית לקבלת מקלט מדיני בישראל. ביום 09.09.14 נערך לעורר שימוע בפני ממונה ביקורת גבולות, והוצאו נגדו צווי משמורת והרחקה, והוא שוחרר בתנאים להמשך הטיפול בבקשת המקלט שהגיש. בו ביום, נופקה לעורר גם אשרה זמנית מכוח סעיף 2(א)(5) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952 אשר הוארכה מעת לעת, עד לפקיעתה ביום 14.08.19. ביום 16.08.18 זומן העורר להתייצבות ביחידת הטיפול במבקשי מקלט מדיני לצורך בחינת בקשתו למקלט.
3. ביום 18.12.18 נערך לעורר ראיון לצורך בחינת בקשתו למקלט מדיני בישראל. ביום 17.01.19, אושרה חוות דעת של יחידת הטיפול במבקשי מקלט מדיני בעניינו של העורר, במסגרתה נקבע כי בקשתו אינה עומדת בקריטריונים הקבועים באמנת הפליטים, ועל כן הומלץ לדחותה. לאחר מכן, התקבלה חוות דעת של יו"ר הוועדה המייעצת לענייני הפליטים בה גם הומלץ על דחיית בקשת העורר. בחוות הדעת נקבע כי העורר לא הוכיח קיומו של פחד מבוסס היטב מפגיעה בחייו או בחירותו באם ישוב למדינת מוצאו, ומשכך לא הוכחה טענת רדיפה על בסיס אחד מן היסודות הקבועים באמנת הפליטים. ביום 30.01.19 מנכ"ל המשיב קיבל את המלצת יו"ר הוועדה המייעצת, ודחה את בקשת העורר למקלט מדיני בישראל. ביום 05.02.19 ניתן מכתב רשמי בדבר דחיית בקשת העורר למקלט מדיני לישראל, וביום 03.03.19 העורר חתם על קבלת מכתב זה.

מדינת ישראל בית הדין לעררים לפי חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952

4. ביום 03.03.19 התקבל במשרד יחידת הטיפול במבקשי מקלט מדיני ערעור טכני מטעם ב"כ העורר לקבלת מסמכים בעניינו של העורר. בקשה זו נענתה ביום 12.05.19. ביום 13.06.19 הוגשה באמצעות דואר רשום, בקשת העורר לעיון מחדש בהחלטת המשיב בדבר דחיית בקשת המקלט. ביום 08.08.19 אושרה חוות דעתו של המשיב בבקשה לעיון מחדש, במסגרתה נבחנו טענותיו של העורר בשנית, ונמצא כי בקשתו אינה מכילה כל פירוט של שינוי נסיבות או מידע חדש שיש בו כדי להשפיע על החלטת הערכאה הראשונה. בנוסף נקבע, כי טענת העורר לפיו ישנו מידע חדש אודותיו, דינה להידחות. בהתאם לכך, בקשת העורר לעיון מחדש נמחקה על הסף. מכתב בדבר מחיקת בקשתו של העורר לעיון מחדש על הסף נשלח לב"כ העורר ביום 11.08.19. מכאן הערר שלפניי.

דין והכרעה

5. מעיון בתוכן הראיון שנערך לעורר עלה כי העורר הצהיר שהוא נוצרי בדתו, בן שבט אקאן. חקלאי במקצועו. עוד הוסיף, כי הוריו, אשתו וילדיו מתגוררים בגאנה ושלומו תקין. לטענת העורר, הוא נולד למשפחת מלוכה, וכי בני משפחתו הם עובדי אלילים, אלא שבזמן לימודיו בבית הספר, החל לפקוד כנסייה והפך לנוצרי. לדבריו, בחודש אפריל 2013, לאחר מותו של הציף פריסט (הכהן הראשי בכפר), פנו אליו אנשי הכפר על מנת שאמו תוקרב לאלים, אך הוא סירב בשל אמונתו הדתית. לאור סירובו הוא אוים כי יהרגו אותו, ולכן ברח לכפר קונונגו הנמצא במרחק 57 קילומטרים ממקום מגוריו בקומאסי. לטענתו, הוא שהה שם במשך שנה. למרות שאוים העורר טען כי לא פנה למשטרה המקומית. עוד טען העורר, כי במועד שאינו ידוע לו בשנת 2014, הונפק עבורו דרכון והוסדרה טיסה לישראל. העורר הצהיר כי עזב את מדינתו באופן חוקי משדה התעופה ביום 05.04.14 ולאחר עצירת ביניים בטורקיה, נכנס לישראל ביום שלמחרת. לדברי העורר, הוא חושש לחייו שכן עובדי האלילים ימצאו אותו בכל רחבי מדינתו, ומשכך הגיש בקשתו לקבלת מקלט מדיני בישראל.

6. ראשית כל, אינני מוצא מקום להתערב בקביעתו של המשיב לפיה נמצאו מספר בעיות אמינות בהצהרותיו של העורר. כך, העורר טען כי הוא המיר דתו לנצרות, אך כאשר נשאל באופן ישיר האם הוא נולד נוצרי, הוא השיב בחיוב. בנוסף, שמו הפרטי של העורר הוא "ג'ון", שם נוצרי, ועוד שהעורר ציין כי נולד בשם זה. מכאן שטענתו של העורר שהוא נולד למשפחת עובדי אלילים מעלה תמיהה. כמו כן, העורר טען בתחילת הריאיון כי עזב לשדה התעופה קוטוקה שבעיר הבירה אקרה ישירות מהעיר קומאסי, שם לדבריו, התגורר החל משנת 1993. עם זאת, בהמשך הריאיון, טען כי שהה בכפר קונונגו המרוחק 57 קילומטרים מקומאסי עד אשר עזב את מדינתו. כאשר עומת בנושא, השיב כי: "אני מצטער אני התחבאתי ואז הלכתי". בעיה נוספת באמינות העורר - הנפקת דרכונו. העורר טען שמישהו הכין עבורו דרכון בשנת 2014, בזמן שהוא התחבא. טענה זו הינה בלתי סבירה. כמו כן, כאשר נשאל העורר מתי הונפק לו הדרכון, הוא השיב ששכח את החודש שבו דרכונו הונפק.

מדינת ישראל בית הדין לעררים לפי חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952

7. אך גם אם בוחנים את טענות העורר כהווייתן, לאחר עיון בחוות דעת המשיב שנערכה בעניינו של העורר וביתר מסמכי התיק, וכן לאחר שמיעת טענות ב"כ הצדדים בדיון לפניי, לא מצאתי מקום להתערב בקביעת המשיב לפיה העורר לא הוכיח פחד מבוסס היטב מפני רדיפה באם ישוב לארצו. הרי הוראות אמנת הפליטים חלות אך על אדם שהוכר כפליט ובהתאם לאחד מחמש יסודות הרדיפה הקבועים באמנה. בנסיבות דן העורר לא עמד בנטל השכנוע והוכחת קיומו של פחד להיות נרדף בארצו. לאותו פחד צריך להיות בסיס ראייתי מוחשי. כפי שנקבע בפסיקת בתי המשפט בארץ, ראו לדוגמה עת"מ 31600-03-11 אוקפור נ' משרד הפנים (פורסם באתר נבו, פס"ד מיום 19.09.11), הנטל להוכחת קיומו של "פחד מבוסס להיות נרדף" מוטל על מבקש המקלט, ואין המדובר על נטל של מה בכך, אלא שעליו להיות מבוסס ומגובה בממצאים אובייקטיביים ממשיים. אין זה המקרה שלפניי, כפי שיפורט בהמשך.

8. קודם כל אדגיש, כי חוות הדעת של יחידת הטיפול במבקשי מקלט מדיני מקובלת עלי. מדובר בחוות דעת מפורטת ומבוססת היטב וממצאי חוות הדעת כלל לא נסתרו ע"י העורר. כמו כן, התנהלותו של העורר אינה מתיישבת עם התנהלותו של אדם החושש לחייו או לחירותו בארצו. כך העורר לא מיצה אפשרות לפנות להגנת רשויות אכיפת החוק בגאנה. העורר הצהיר כי למרות שאוים, לא פנה למשטרה וכשנישאל על כך השיב: "אין לי מי שיתמוך בי ללכת למשטרה". תשובה זו אינה מספקת. מחובתו של העורר היה לפנות לרשויות אכיפת החוק בארצו, בטרם יחליט לבקש הגנה בארץ זרה. כמו כן, העורר השתהה בגאנה במשך כשנה. העורר הצהיר כי לאחר שאוים בחודש אפריל 2013, הוא עבר להתגורר בכפר אחר, הממוקם כ-57 קילומטרים ממקום מגוריו, כאמור לעיל. חרף זאת, בחר העורר לצאת ממדינתו לישראל רק לאחר כשנה, וזאת למרות שאחז בדרכון תקף והיה באפשרותו לצאת למדינה הסמוכה ככל שאכן חש סכנה מוחשית ומידית לחייו. בהתנהגות זו, יש להעיד לא רק על היעדר פחד סובייקטיבי, אלא אף ביצוע של ברירה מדינתית. מעבר לכך, בהתאם למקורות מידע אודות גאנה (המקורות מופיעים בחוות דעת יחידת הטיפול במבקשי מקלט מדיני) עולה כי החוקה בגאנה מעניקה חופש תנועה ודת לאזרחיה, ואף מעניקה הגנה לאזרחים כאשר הגורם המאיים הינו גורם שאינו מדינתי. בנסיבות המקרה, לפי טענת העורר עצמו, הגורם המאיים עליו, הוא אכן אינו מדינתי. בהקשר זה אף יצוין, כי אמו של העורר (אותה דרשו עובדי האלילים בכפר להקריב) ממשיכה להתגורר בגאנה ולדברי העורר שלומה בסדר. לאור האמור, מסקנתי היא, כי העורר לא הוכיח קיומו של פחד מבוסס היטב מפגיעה חמורה בחייו או בחירותו באם ישוב למדינת מוצאו.

9. אתייחס כעת גם לבקשתו של העורר לעיון מחדש. לאחר עיון בנימוקי הבקשה וטענות בכתב הערר, מקובלת עלי קביעתו של המשיב לפיה הבקשה מתייחסת בעיקר לנסיבות ולאירועים שאירעו בטרם נערך לעורר הריאיון ומהווה חזרה על הטענות שנטענו במסגרתו, לפיהן העורר חושש לחייו בשל איומים שקיבל מעובדי האלילים בכפרו. אוסיף גם, כי בבקשת העורר נטען, כי נתקבל מידע חדש אודות העורר. כך לטענת ב"כ העורר, מרשו נמצא בקשר עם חבר הנמצא

מדינת ישראל בית הדין לעררים לפי חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952

בגאנה, אשר מסר לו כי מספר עובדי אלילים מגיעים לכפרו ומכריזים במפורש שצריך להורגו. בעניין זה אדגיש, כי המידע אותו הציג ב"כ העורר חסר בפרטים מהותיים ובסיסיים, כגון מי בדיוק מגיע לכפר ובאיזו תדירות, האם אותם אנשים עשו משהו מעבר לאיומים בעל פה במיוחד בהתחשב בכך כי משפחתו של העורר עדיין ממשיכה להתגורר בגאנה, והאם הוגשה תלונה למשטרה. כמו כן, הטענות אודות המידע שנמסר לעורר, נטענו ללא כל תימוכין או ראיה שיכולה לאשש שהדבר אכן אירע במציאות. בכל מקרה, סבורני, כי מידע זה, אין בו על מנת להוסיף על המידע שהיה קיים בעת הראיון עליו מבוססת החלטת הדחייה. לפיכך, מסקנתי היא, כי אין בנטען בבקשה לעיון מחדש כדי לשנות את החלטת הדחייה בעניינו של העורר שניתנה בערכאה הראשונה.

10. מעבר לכך, אבחן גם האם חל עיקרון "אי-החזרה" בעניינו של העורר? בהקשר הזה יצוין, כי עיקרון "אי-החזרה" (Non Refoulement) לפיו אין להרחיק אדם למקום בו יועמדו חייו או חירותו בסכנה, הוא עיקרון כללי המעוגן בסעיף ל"ג לאמנת הפליטים, הקובע כי מדינה לא תרחיק ולא תחזיר פליט באיזו צורה שהיא אל גבולות הארצות שבהן יהיו חייו או חירותו בסכנה מטעמי גזע, דת, אזרחות, השתייכותו לקיבוץ חברתי מסוים או להשקפה מדינית מסוימת. כאמור, הכלל הבסיסי המונח בבסיס העיקרון הוא שאין להחזיר אדם למדינה בה נשקפת לו סכנת חיים המבוססת היטב, ובלבד שהסכנה קיימת בכל רחבי המדינה, נובעת מהטעמים המנויים באמנה ואין באפשרות מדינת המוצא להעניק הגנה מספקת מפני אותה סכנה. נוכח כל הדברים אשר צוינו לעיל, עמדתי היא, כי תנאים אלו אינם מתקיימים בעניינו של העורר.

11. לסיכום, לאחר בחינת מכלול נסיבות המקרה, ושקילת השיקולים הרלבנטיים, מסקנתי היא, כי בעניינו של העורר לא הוכחה עילה להכרה בו כפליט עפ"י הוראות אמנת הפליטים ונוהל הטיפול במבקשי מקלט מדיני בישראל, ואף לא הוכח לפניי כי יש להחיל על העורר את עיקרון "אי-החזרה".

12. לאור כל האמור לעיל, הערר נדחה.

13. על העורר לצאת מישראל תוך 30 יום מהיום, שאם לא כן הוא יהיה צפויה להליכי אכיפה מצד המשיב והערבות שהופקדה בתיק תחולט ללא צורך בהחלטה נוספת של בית הדין. בשל מיעוט הטיסות היוצאות מישראל, על העורר לפנות באופן מידי ליחידה לסיוע ליציאה מרצון של המשיב כדי לבקש עזרה במציאת טיסה מתאימה כדי לצאת במועד שנקבע לכך.

14. הנני מחייב את העורר לשלם למשיב הוצאות משפט בסך של 3,000 ₪. ניתן לגבות את סכום ההוצאות מתוך הערבות שהופקדה בתיק.

מדינת ישראל
בית הדין לעררים לפי חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952

15. זכות ערעור בפני בית המשפט המחוזי בירושלים, בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים, בתוך 45 יום.

ניתן היום, 11.10.20 כ"ג בתשרי התשפ"א, בהעדר הצדדים.

מרט דורפמן, דיין
בית הדין לעררים